

NOTA Meerstraat te Oosterzele (Oost-Vlaanderen)

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

ADEDE Archeologisch Rapport 1267 - 2024

Vercauteren Ward

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 1267

Nota

Nota Meerstraat te Oosterzele (Oost-Vlaanderen).

VERSLAG VAN RESULTATEN

VERCAUTEREN WARD

Colofon

Uitgever	ADEDE bv
Jaar van uitgave	2024
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	David Janssens
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bv. ADEDE bv is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

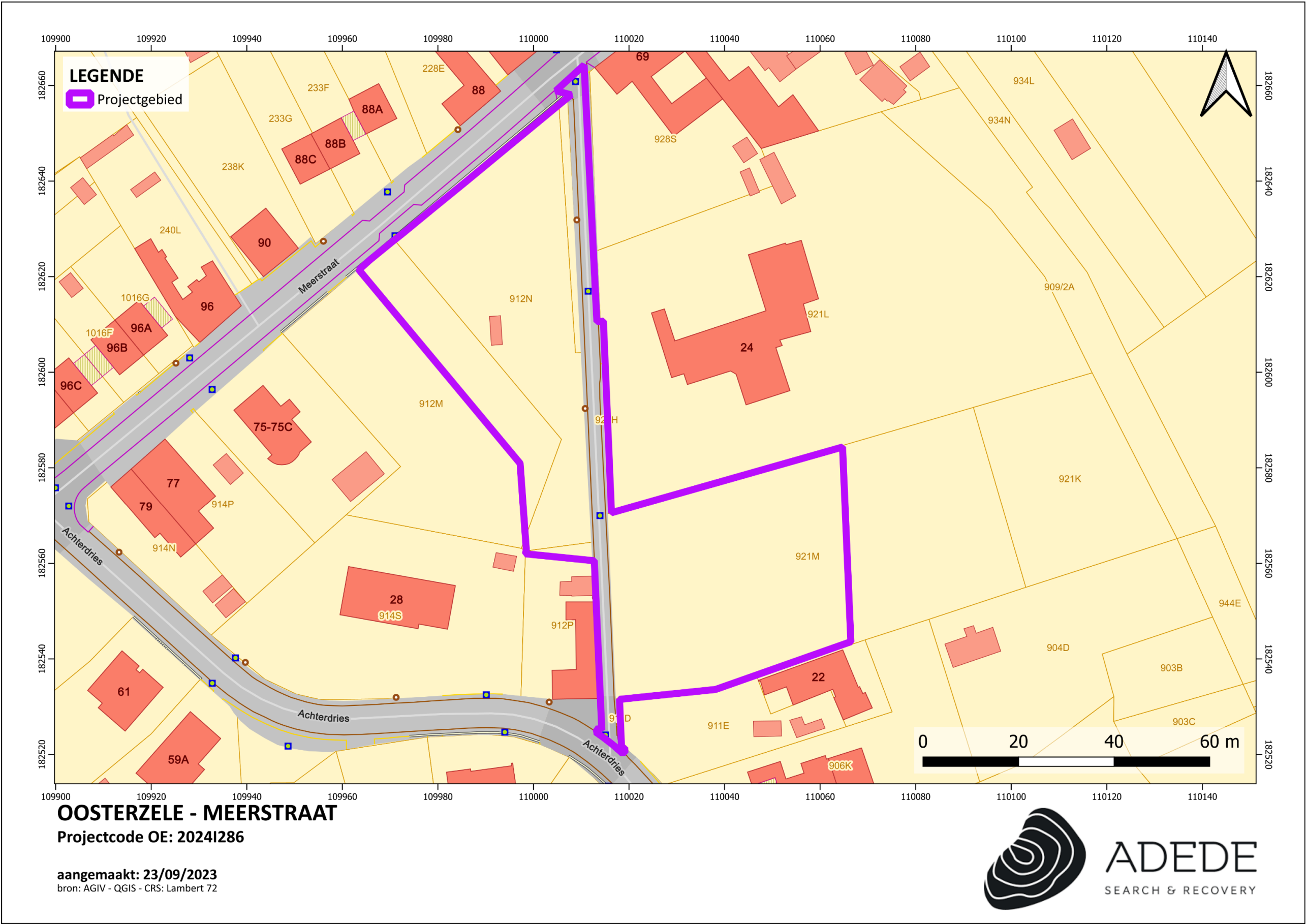
Inhoudsopgave

1	Administratieve fiche	- 5 -
2	Beschrijvend gedeelte	- 9 -
2.1	Situatie terrein	- 9 -
2.2	Geplande werken	- 9 -
2.3	Bureauonderzoek	- 10 -
3	Projectspecifiek	- 13 -
3.1	Archeologische voorkennis	- 13 -
3.2	Aanleiding van het onderzoek	- 13 -
3.3	Doel van het onderzoek	- 14 -
3.4	Randvoorwaarden	- 15 -
4	Proefsleuvenonderzoek (2024I286)	- 16 -
4.1	Werkwijze en strategie	- 16 -
4.1.1	Motivering onderzoeksstrategie	- 16 -
4.1.2	Afwijking voorgesteld Programma van Maatregelen	- 16 -
4.1.3	Organisatie van het vooronderzoek en gebruikt materiaal	- 16 -
4.2	Assessmentrapport	- 21 -
4.2.1	Methoden, technieken en criteria	- 21 -
4.2.2	Assessment vondsten	- 21 -
4.2.3	Assessment stalen	- 21 -
4.2.4	Conservatie assessment	- 21 -
4.2.5	Assessment sporen en lagen	- 21 -
4.2.5.1	Topografie van het onderzoeksgebied	- 21 -
4.2.5.2	Stratigrafie en bodemopbouw	- 25 -
4.2.5.3	Sporenbestand	- 31 -
4.2.6	Datering en interpretatie	- 32 -
4.2.6.1	Beantwoorden onderzoeksvragen	- 32 -
5	Besluit	- 37 -
6	Bibliografie	- 38 -
6.1	Archeologienota's	- 38 -
6.2	Websites	- 38 -
6.3	Literatuur	- 38 -
7	Fotolijst	- 39 -
8	Sporenlijst	- 40 -
9	Vondstenlijst	- 40 -

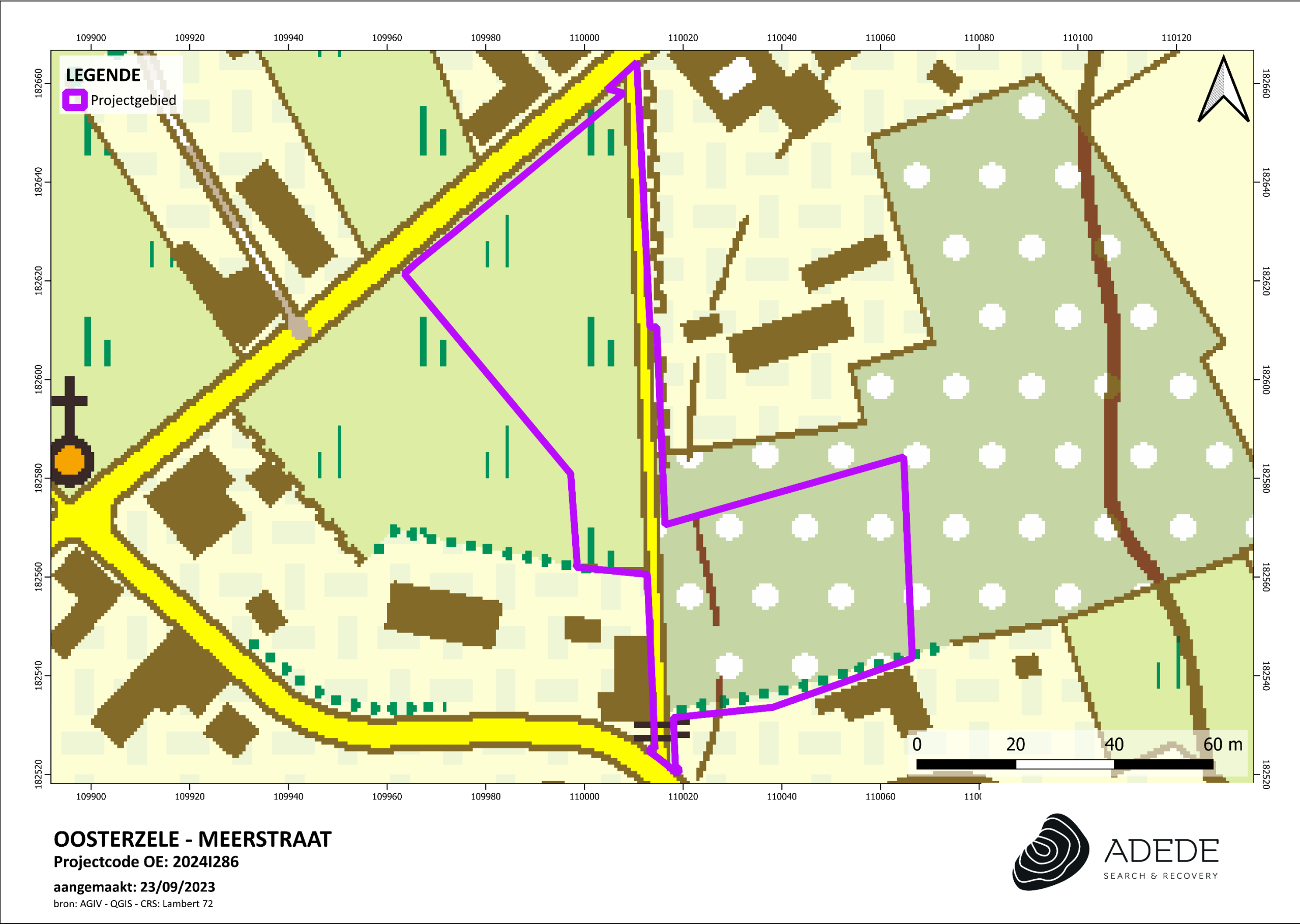
10	Lijst van figuren.....	- 41 -
----	------------------------	--------

1 Administratieve fiche

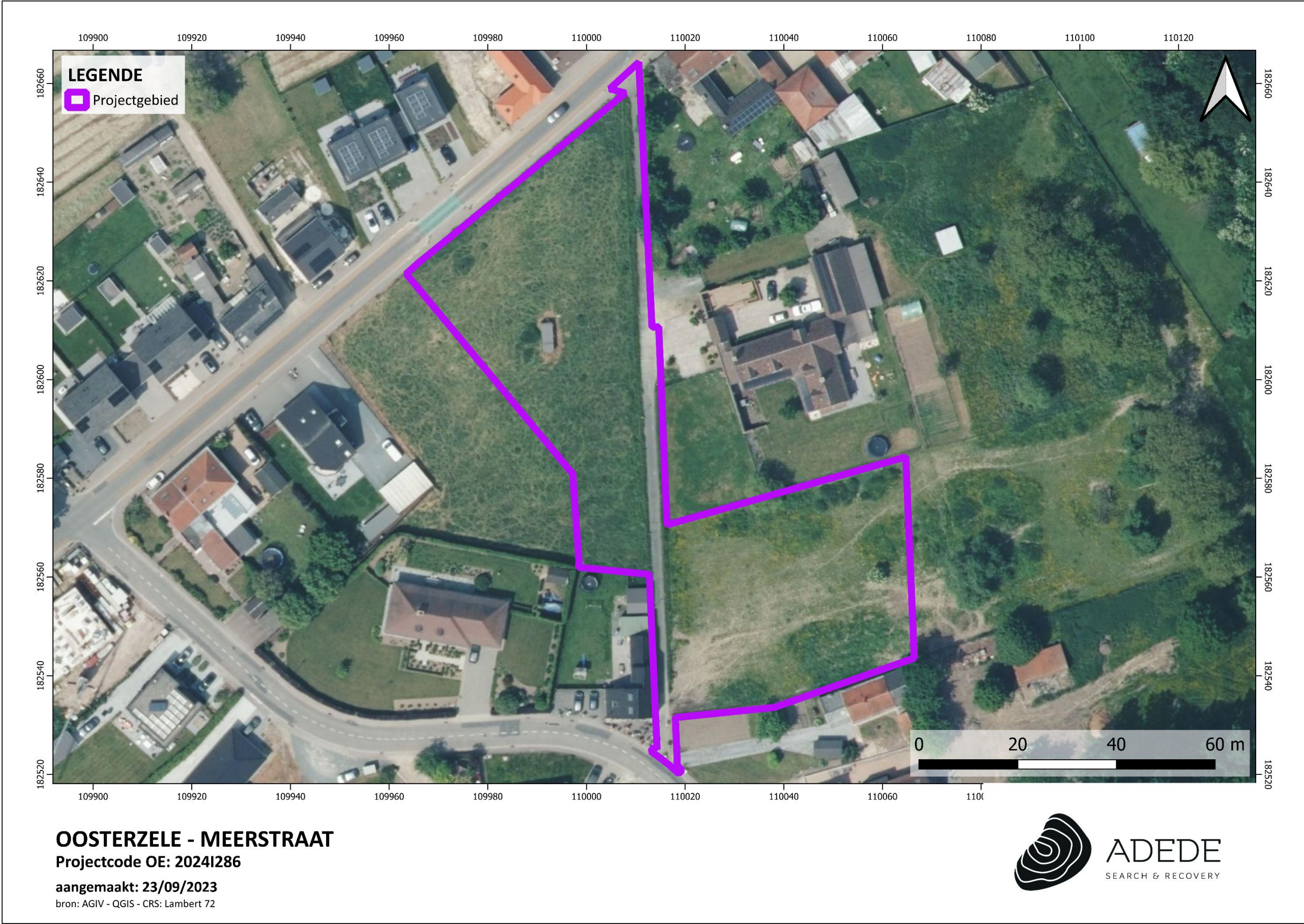
Projectcode	PS: 2024I286
Site	Meerstraat Oosterzele
Projectsigle ADEDE	OOS-MEE
Ligging	Gemeente: Oosterzele Afdeling: OOSTERZELE 1 AFD/OOSTERZELE/ Sectie: C Percelen: 911D, 912K, 912M, 912N, 912P, 921M en 921H
Soort onderzoek	Proefsleuvenonderzoek
Aard van de vervolgwerven	Verkaveling
Uitvoerder	ADEDE bv
Erkenningsnummer ADEDE bv	2015/00058
Erkend archeoloog	Jelke Van Buggenhout OE/ERK/Archeoloog/2020/00038
Tijdelijke bewaarplaats archief	ADEDE bv
Grootte projectgebied	Ca. 4.917 m ²
Grootte onderzoeksgebied	Ca. 4.917 m ²
Periode uitvoering	PS: September 2024
Themen thesaurus Onroerend Erfgoed	Nota en Proefsleuvenonderzoek

Figuur 1. Projectgebied, weergegeven op het GRB (www.geopunt.be).

Figuur 2. Onderzoeksgebied, weergegeven op een topografische kaart (www.geopunt.be).

Figuur 3. Onderzoeksgebied, weergegeven op een recente kleurenorthofoto (www.geopunt.be).

2 Beschrijvend gedeelte

2.1 Situatie terrein

Het projectgebied is een ca. 4 917 m² groot terrein gelegen tussen de Meerstraat en de Achterdries te Oosterzele, ten noordwesten van de dorpskern. De percelen die binnen het projectgebied vallen zijn 912K, 912M, 912P, 921M en 921H (Figuur 1-Figuur 3). Het gebied wordt doorkruist door een geasfalteerde weg met nutsleidingen. Aan weerszijden van deze weg bevinden zich weilanden - deze maken deel uit van het projectgebied - en woningen met tuin.

2.2 Geplande werken

Het terrein zal verkaveld worden in verschillende loten:

De westelijke zone:

- Lot 1: 320 m²
- Lot 2: 320 m²
- Lot 3: 320 m²
- Lot 4: 405 m²
- Lot 5: 359 m²
- Lot 6: 656 m²

De oostelijke zone:

- Lot 7: 508 m²
- Lot 8: 508 m²
- Lot 9: 490 m²
- Lot 10: 487 m²

Langsheen de noordelijke grens van het projectgebied zal het voetpad van de Meerstraat heraangelegd worden in betonstraatstenen (Figuur 4). De bestaande weg die door het projectgebied loopt (voetweg nr. 47) wordt heraangelegd met graskunststofplaten en betonverharding. De weg is in het noordelijke deel van het projectgebied 3 meter breed, in het zuidelijke deel 4 meter. Waar deze weg op de Achterdries uitkomt, zal een nieuwe straatgoot moeten aangelegd worden en wordt de bestaande straatkolk verplaatst.

Aangezien deze verkaveling in de toekomst bijkomende bodemingrepen zal toelaten of noodzakelijk maken, kan dit gezien worden als een bedreiging voor het bodemarchief binnen het hele projectgebied (Figuur 5).

2.3 Bureauonderzoek

Voor de resultaten van het bureauonderzoek wordt verwezen naar de bekrachtigde archeologienota met id.-nummer 26660¹.

¹ *Van Lancker 2023.*

Figuur 4. De geplande werken langs de weg doorheen het projectgebied.

Figuur 5. Verkaveling van de percelen in het projectgebied.

3 Projectsamenhang

3.1 Archeologische voorkennis

Binnen het onderzoeksgebied stelde ADEDE een archeologienota op met het advies om verder onderzoek uit te voeren in een uitgesteld traject. Dit uitgestelde vooronderzoek met ingreep heeft als doel aanvullende informatie te verzamelen naast de reeds bestaande archeologische, geografische, geologische en historische bronnen. Het uiteindelijke doel van het onderzoek is te bepalen of er binnen de contouren van het onderzoeksgebied een mogelijk archeologisch waardevolle site aanwezig is.

Uit het bureauonderzoek² van dit projectgebied blijkt een lage archeologische verwachting voor de steentijd en metaaltijd, mede door de beperkte aanwijzingen in de omgeving en de minder gunstige landschappelijke ligging, veroorzaakt door het ontbreken van natuurlijke waterlopen in de nabijheid. Voor de Romeinse periode geldt eveneens een lage verwachting. Het archeologisch potentieel neemt echter toe voor de middeleeuwen en latere perioden. Er is een algemene verwachting voor middeleeuwse en agrarische sporen in het projectgebied, vooral gezien het historische gebruik van de grond voor landbouw en de aanwezigheid van bebouwing in de 18de en 19de eeuw, zoals te zien op historische kaarten.

In de omgeving van het projectgebied werd eerder archeologisch onderzoek uitgevoerd, waarbij weinig vondsten werden gedaan. De dichtstbijzijnde vondsten bevinden zich op enkele honderden meters afstand en dateren allemaal uit perioden vanaf de late middeleeuwen. Deze vondsten liggen meer in de richting van de dorpskern van Oosterzele en houden verband met de ontwikkeling van het dorp (klooster, bewoning). Enkele andere vondsten uit deze perioden zijn gelinkt aan landbouw (hoeves etc.). Opvallende vondsten uit andere perioden zijn onder meer een bijl uit het midden-neolithicum en Romeinse munten.³

3.2 Aanleiding van het onderzoek

De nota werd opgemaakt naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningsaanvraag voor stedenbouwkundige handeling waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt. De initiatiefnemer is daarom verplicht een bekrachtigde nota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

² Van Lancker 2023, 44

³ Van Lancker 2023, 43

3.3 Doel van het onderzoek

Het vooronderzoek met ingreep in de bodem had tot doel het vaststellen, evalueren en waarderen van de mogelijke archeologische resten die op de locatie aanwezig zijn, dit in het kader van de opmaak van de archeologienota voor het volledige onderzoeksgebied.

Op volgende onderzoeksvragen dient een antwoord geformuleerd te worden:

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving en duiding? Komt dit overeen met de vaststellingen uit het landschappelijk bodemonderzoek?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties die inzicht kunnen bieden in het gebruik als Dries?
 - Indien ja, kunnen deze afgebakend worden in tijd en ruimte?
 - Behoorde de vijver tot deze Dries?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja:
 - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - Wat is de omvang?
 - Komen er oversnijdingen voor?
 - Wat is het, geschatte, aantal individuen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie...)?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de gedeeltelijke afwezigheid van archeologische sporen?
- Kunnen er archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?

- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Welke vraagstellingen zijn er voor vervolgonderzoek relevant?

3.4 Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

4 Proefsleuvenonderzoek (2024I286)

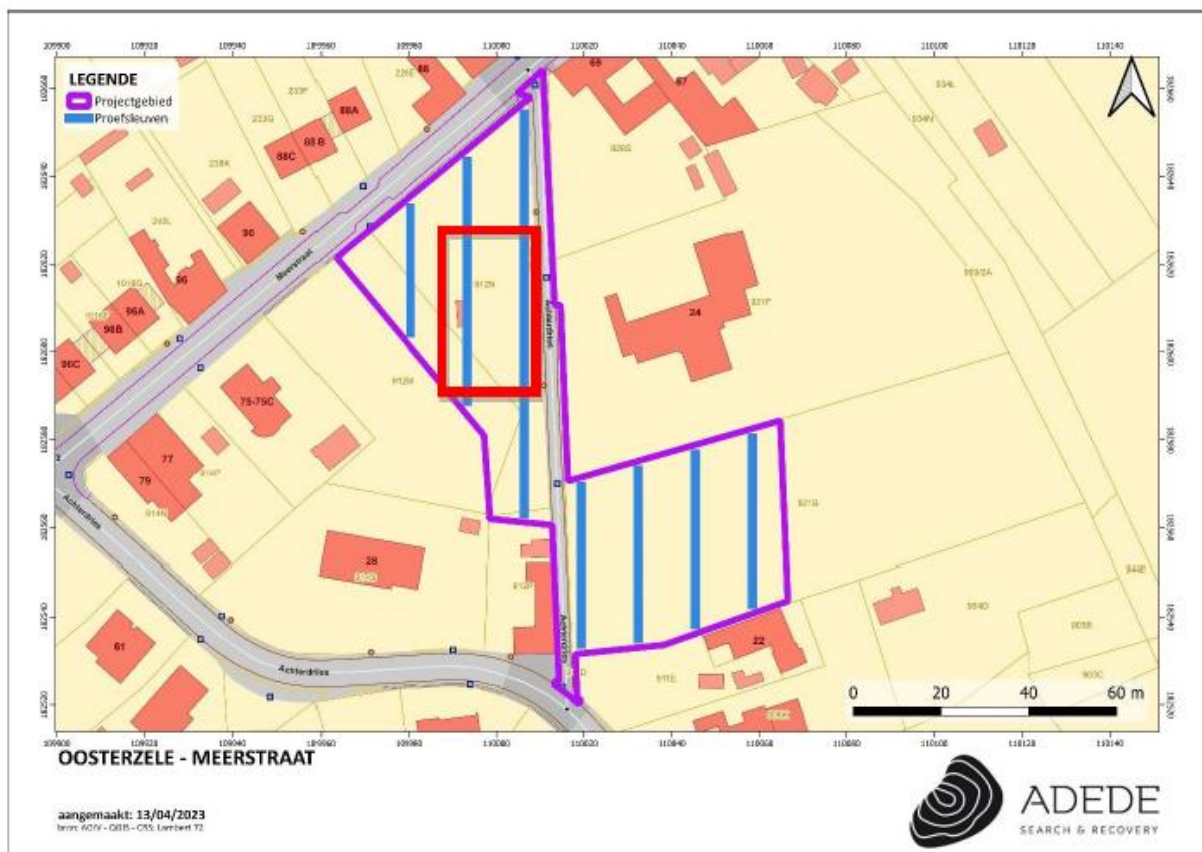
4.1 Werkwijze en strategie

4.1.1 Motivering onderzoeksstrategie

Zie goedgekeurde archeologienota (ID 26660) met vigerend Programma van Maatregelen⁴.

4.1.2 Afwijking voorgesteld Programma van Maatregelen

Bij de uitvoering van het veldwerk werd het oorspronkelijk voorgestelde sleuvenplan gevolgd (Figuur 6). Sleuf WP2 werd oostelijker aangelegd dan voorzien door de aanwezigheid van een stal (Figuur 7).

Figuur 6. Voorgesteld proefsleuvenplan met in het rood aanduiding van de verwachte locatie van de historische vijver, weergegeven op het GRB (www.geopunt.be).

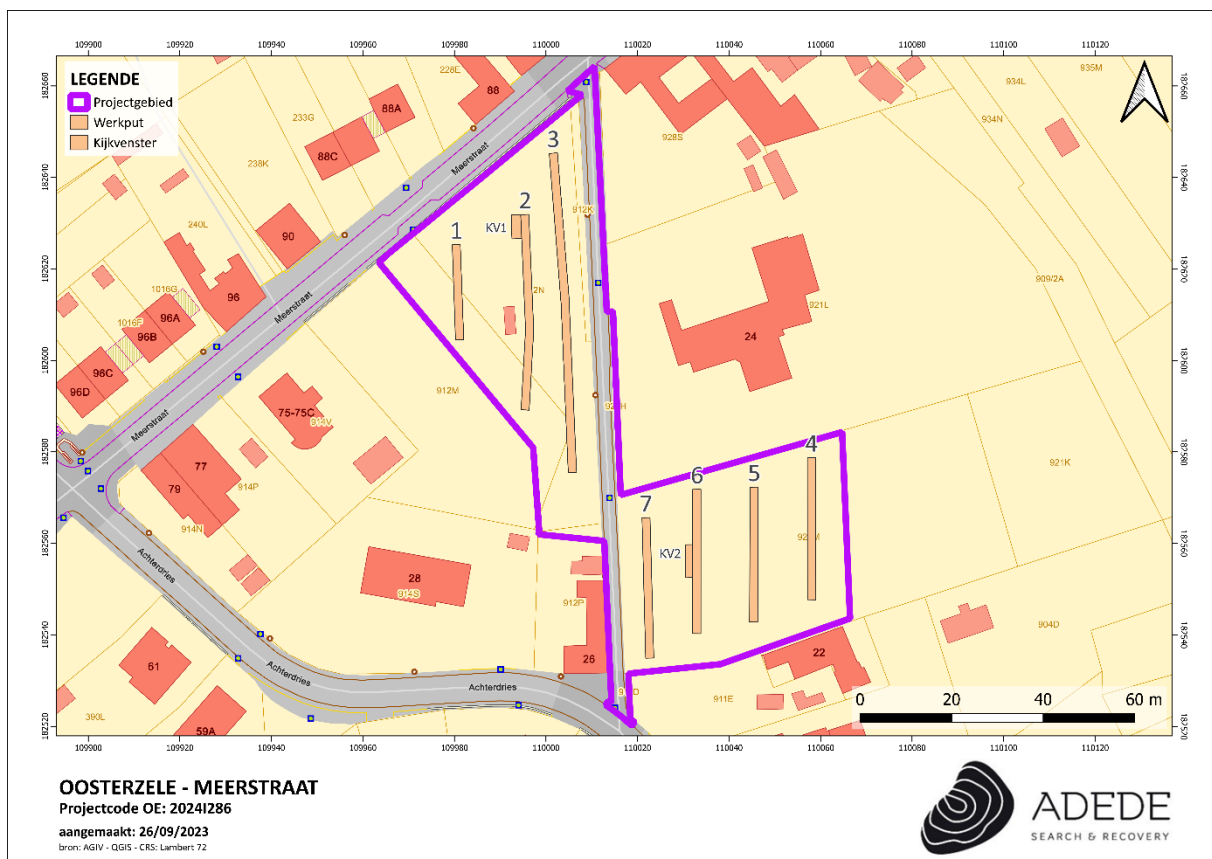
4.1.3 Organisatie van het vooronderzoek en gebruikt materiaal

Bij de uitvoering van het veldwerk werd het oorspronkelijk voorgestelde sleuvenplan zo goed mogelijk gevolgd. Toch zorgden terrein-specifieke omstandigheden ervoor dat enkele afwijkingen noodzakelijk

⁴ Van Lancker 2023

waren. Zo werd werkput WP2 oostelijker aangelegd dan voorzien vanwege de aanwezigheid van een stal, die eveneens te zien is op het GRB (Figuur 7).

Tijdens het onderzoek werden zeven geregistreerde proefsleuven parallel aangelegd (Figuur 7): drie in de westelijke en vier in de oostelijke zone. Alle sleuven hadden een noord-zuidoriëntatie. Om het archeologisch potentieel van het terrein beter te kunnen interpreteren en inschatten, werden twee kijkvensters aangelegd: één aansluitend op werkput 2 en één aansluitend op werkput 6. De werkputten werden zo geplaatst dat aangetroffen sporen enerzijds verder onderzocht konden worden binnen de relevante ruimtelijke context, en anderzijds dat de (schijnbare) afwezigheid van sporen verder kon worden nagegaan.

Figuur 7. Uitgevoerde sleuvenplan binnen het projectgebied, weergegeven op het GRB (www.geopunt.be).

Tijdens het onderzoek werd een oppervlakte van ca. 460 m² opengelegd door proefsleuven (9,39%) en ca. 20 m² door middel van kijkvensters (0,41%), op een totale oppervlakte van het onderzoeksgebied van 4 917 m² (Figuur 7). Uitgerekend komt dit neer op ca. 9,80% van het onderzoeksgebied dat werd onderzocht. Hiermee werd de vooropgestelde dekkingsgraadnorm van het proefsleuvenonderzoek

niet gehaald. Desondanks kan door de hoge graad van verstoring gesteld worden dat er een gefundeerde inschatting kan worden gemaakt van het archeologisch potentieel van het terrein.

Er werd getracht vondsten te recupereren uit de aanwezige lagen en sporen om een relatieve datering te bekomen van deze lagen/sporen en verkleuringen. Er werden echter geen vondsten aangetroffen bij het onderzoek.

Tijdens het onderzoek werden geen verkleuringen aangeduid als spoor. De 20 verkleuringen die wel werden onderscheiden werden geïnterpreteerd als verstoring en bijgevolg ook zo geregistreerd.

Het archeologisch onderzoek werd uitgevoerd op 23 september 2024 door Liesa Bogaerts (archeoloog ADEDE bv) en David Janssens (erkend archeoloog en veldwerkleider ADEDE bv). De verwerking van de resultaten en de opmaak van het assessmentverslag werden uitgevoerd door Ward Vercauteren. De digitale plannen werden hierbij verwerkt in QGIS en de lijsten in Microsoft Excel.

Voor het graaf- en opvulwerk werd gebruik gemaakt van een 21-tons rupskraan met een tandeloze graafbak van 1.8 m breed. De bodem werd ter hoogte van aanwezige sporen na aanleg van de proefsleuven opgeschaafd ten einde deze sporen duidelijk te kunnen aflijnen. Vervolgens werden de sleuven gedocumenteerd (gefotografeerd en digitaal ingetekend). Het afgraven gebeurde gescheiden waarbij de teelaarde van de onderliggende lagen werd gescheiden om tijdens het dempen van de sleuven de oorspronkelijke bodemopbouw zo goed mogelijk te herstellen.

De bodem werd laagsgewijs afgegraven tot op het eerste archeologische relevante én leesbare niveau. De registratie van de sporen en profielen gebeurde conform de CGP §8.6. Het vlak, alle sporen en de referentieprofielen zijn gefotografeerd en digitaal ingetekend. De foto's werden gemaakt met een Samsung Galaxy S21. Alle werkputten zijn ingemeten in Lambert-72 coördinaten met behulp van een GPS van het type ProNivo PNR21.

Er werden in totaal 7 profielkolommen aangelegd, opgeschoond en geregistreerd om zodoende een beter inzicht te krijgen in de bodemopbouw van het projectgebied. Het archeologisch niveau werd aangehouden door middel van het opkuisen van kleine, lokale profielen in de sleufwand die met de schop manueel werden aangelegd, maar die verder niet geregistreerd werden.

De diepte van elk vlak ten opzichte van het maaiveld is weergegeven volgens de Tweede Algemene Waterpassing (TAW). Alle sporen werden gefotografeerd en beschreven.

Figuur 8. Zicht op de kijkvensters voor het hele onderzoeksgebied.

Figuur 9. Overzicht van werkputten 1 t.e.m. 3 (van links naar rechts).

Figuur 10. Overzicht van werkputten 4 en 5 (van links naar rechts).

Figuur 11. Foto's van de werkputten 6 en 7 (van links naar rechts).

4.2 Assessmentrapport

4.2.1 Methoden, technieken en criteria

Het assessment van de sporen gebeurde grotendeels tijdens de uitvoering van het veldwerk. Dit werd later bijgestuurd, verfijnd en aangepast op basis van de digitale plannen en coupetekeningen, de foto's en de spoorbeschrijvingen. Natuurwetenschappelijke dateringen waren niet voorhanden. De interpretatie van de sporen is voornamelijk gebaseerd op de vorm, de kleur, de aflijning en de structuurvulling, zoals waargenomen in het vlak.

Normaliter kan een deel van de aangetroffen sporen worden "gedateerd" op basis van vondstmateriaal in hun (op)vulling. Toch moet men in gedachten houden dat vondstmateriaal als daterend element niet altijd sluitend is. Vondstmateriaal kan sporen slechts relatief dateren. Soms is het materiaal moeilijk te dateren en zelfs wanneer dat wel mogelijk is, moet de relatie met het betreffende spoor worden geëvalueerd, evenals de positie van het vondstmateriaal binnen dat spoor. Vondsten kunnen immers op verschillende manieren in de grond terechtkomen. Wanneer een site over een langere periode in gebruik is geweest, moet rekening worden gehouden met fenomenen zoals opspitten en zwerfvuil, die het dateren van sporen kunnen bemoeilijken.

Bij de uitvoering van het onderhavige veldwerk werden geen vondsten aangetroffen.

4.2.2 Assessment vondsten

Er werden geen vondsten aangetroffen bij het proefsleuvenonderzoek.

4.2.3 Assessment stalen

Niet van toepassing, er werden geen stalen genomen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

4.2.4 Conservatie assessment

Niet van toepassing.

4.2.5 Assessment sporen en lagen

4.2.5.1 Topografie van het onderzoeksgebied

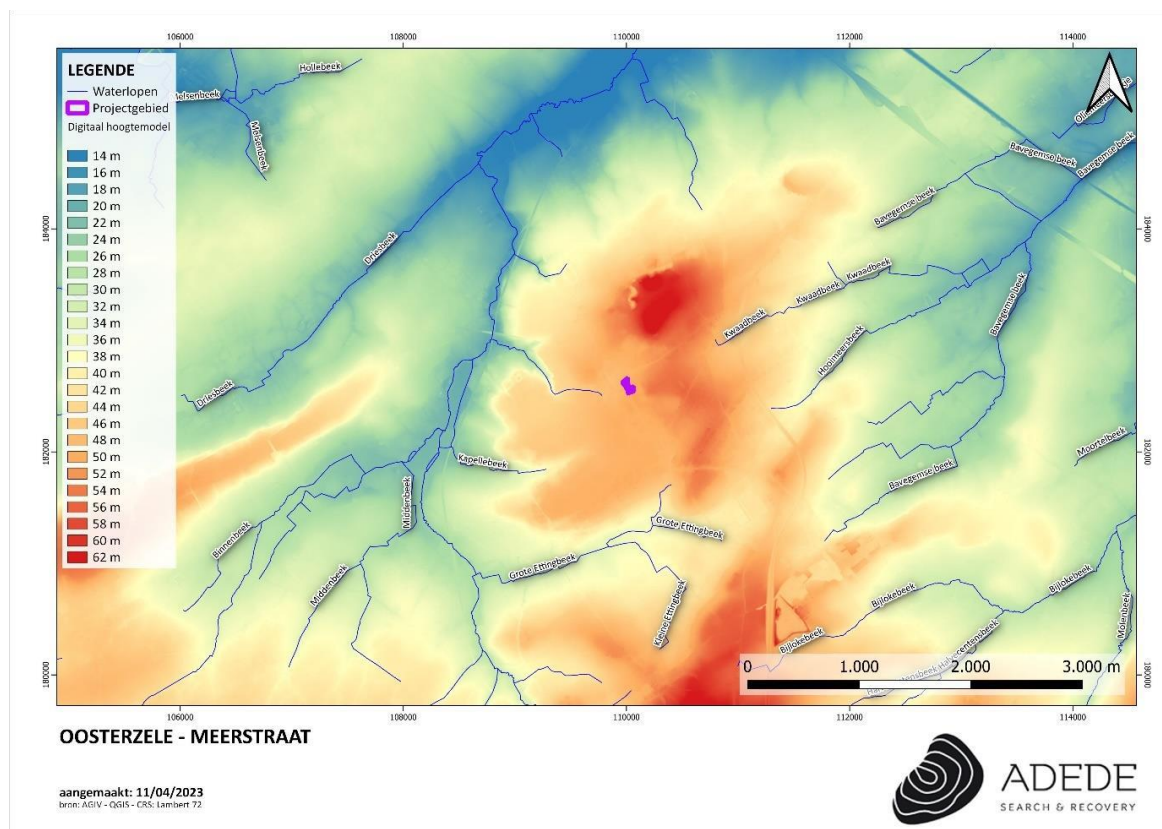
Oosterzele is gelegen in het laag interfluvium tussen Schelde en Dender met een uitgesproken golvend reliëf schommelend tussen 19 m en 63 m met de Betsberg als hoogste plaats in het noorden van de

gemeente, bij de grens met Landskouter (Figuur 12). In de rotsachtige ondergrond boven op de Betsberg zouden nog putten van steengroeven aanwezig zijn die getuigen van de vroegere ontginning van Ledesteen. Op het digitale hoogtemodel is te zien dat het plangebied gelegen is op de zuidwestelijke flank van deze Betsberg.

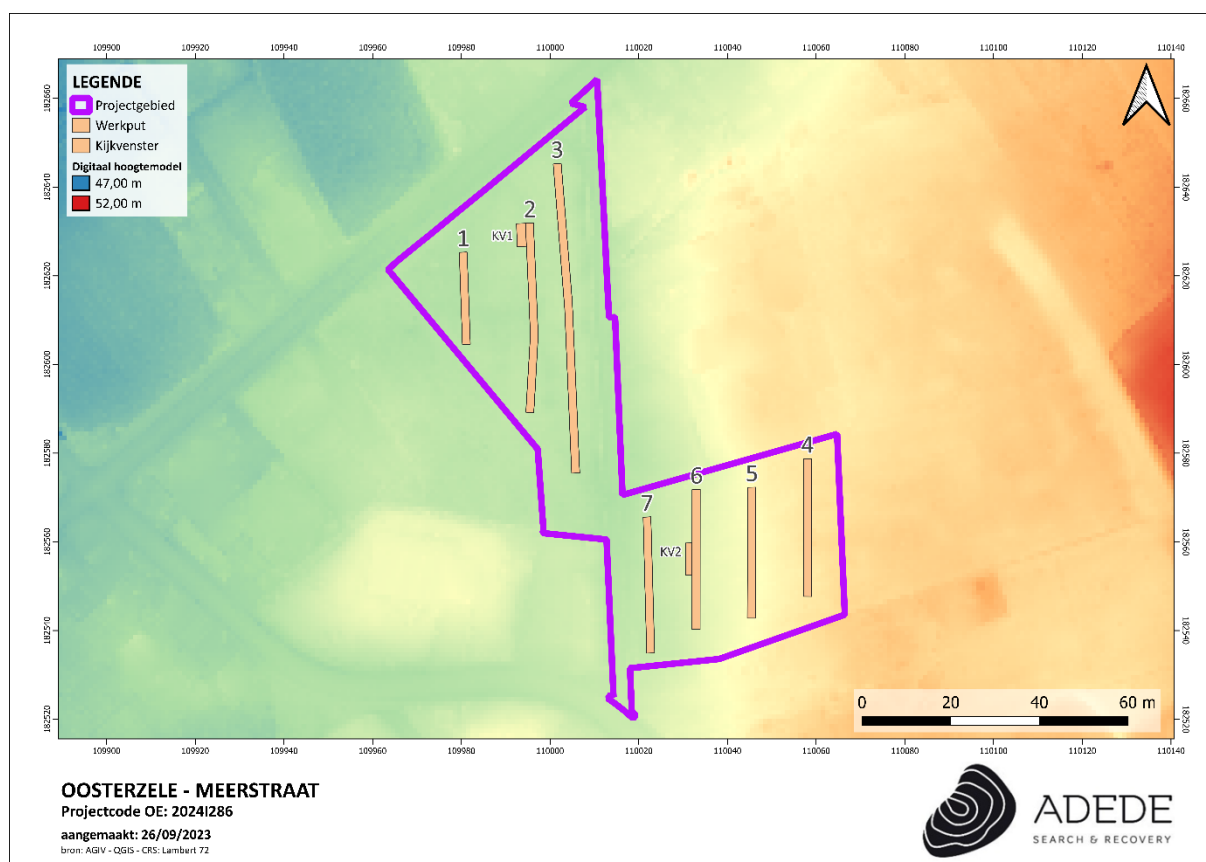
In de directe omgeving van het projectgebied zijn weinig natuurlijke waterlopen. Wel ontspringen er enkele rondom de Betsberg.

Het projectgebied zelf bevindt zich op een hoogte van gemiddeld ca. 49 m TAW (Figuur 13). De hoogte binnen het projectgebied neemt gestaag toe in westelijk richting van ca. 48,5 m tot 50 m TAW. Het westelijke uiteinde van het projectgebied, waarbinnen WP 4 en WP 5, is het hoogst gelegen.

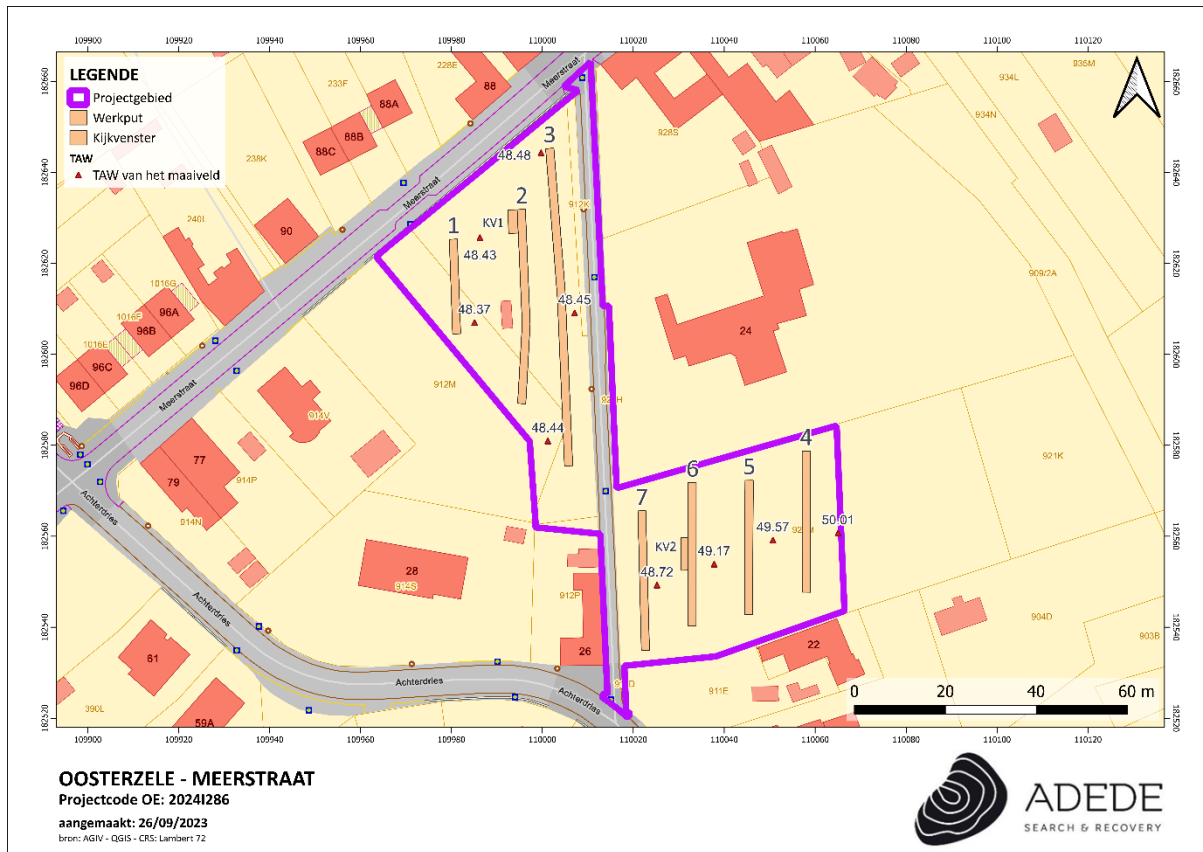
Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden zowel het hoogteverloop van het maaiveld, als de diepte van het archeologisch vlak systematisch voor heel het onderzoeksgebied ingemeten ten opzichte van de Tweede Algemene Waterpassing (TAW). De resultaten van de metingen op het maaiveld komen goed overeen met het DHM. Alle hoogtemetingen liggen tussen 48,37 m en 50,01 m TAW (Figuur 14). De diepte van het archeologisch vlak ten opzichte van het maaiveld ligt tussen de 0,74 m en de 0,95 m, met één uitschieter in het noorden van het projectgebied (Figuur 15).

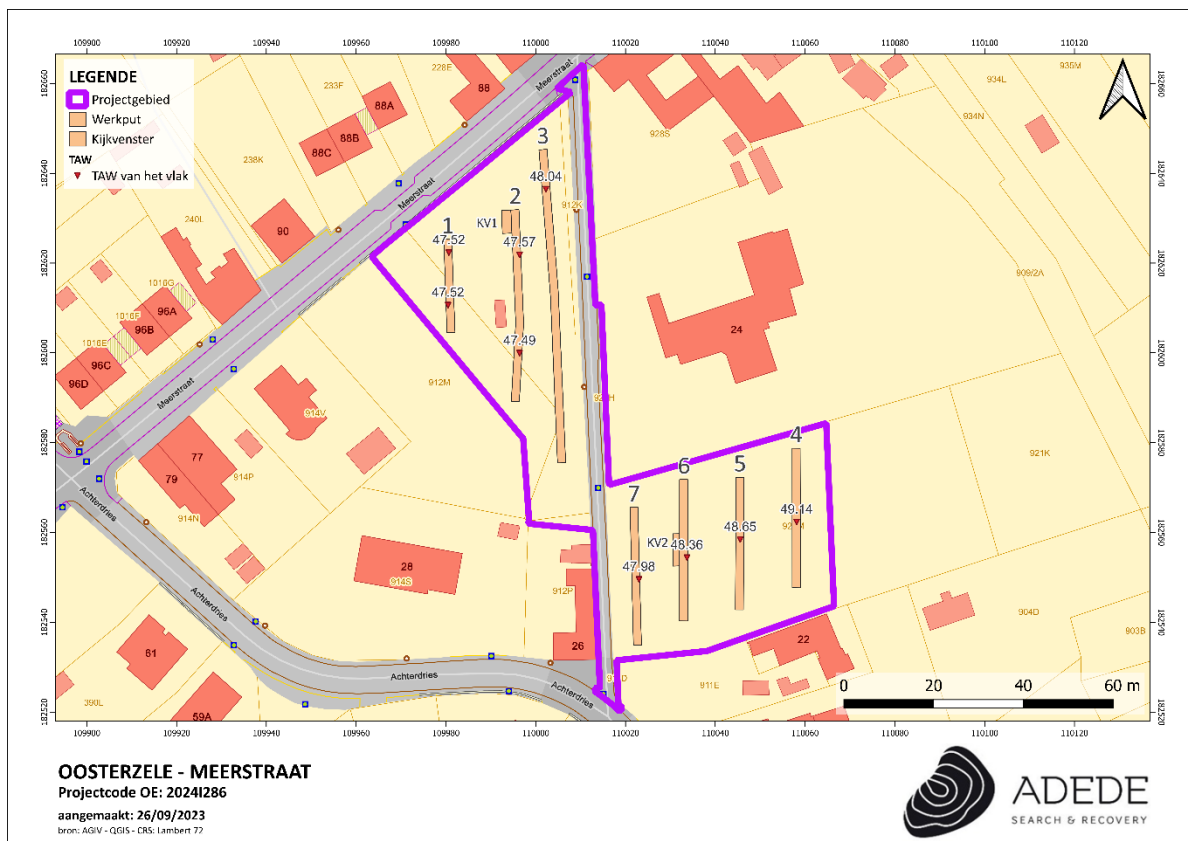
Figuur 12. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m.

Figuur 13. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m (detail).

Figuur 14. TAW-metingen maaiveld, geprojecteerd op het GRB (www.geopunt.be).

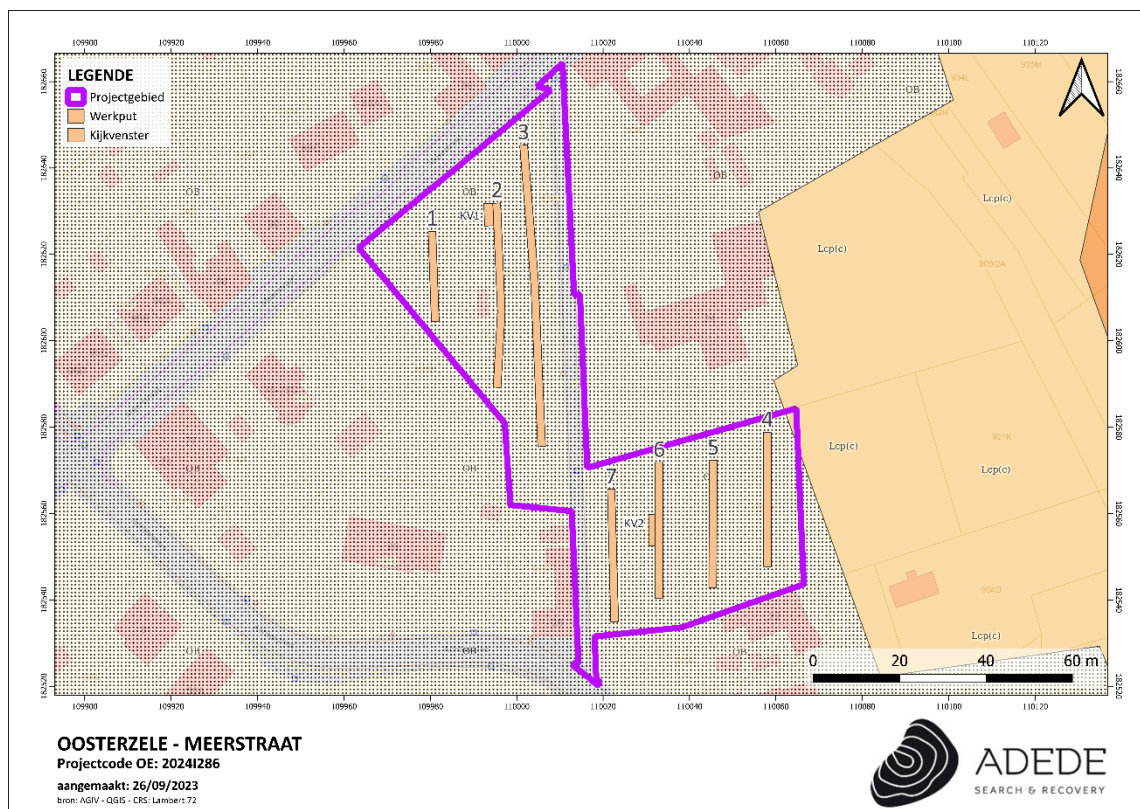
Figuur 15. TAW-metingen vlak, geprojecteerd op het GRB (www.geopunt.be).

4.2.5.2 Stratigrafie en bodemopbouw

Bodemtypekaart⁵

In het project worden twee bodemtypes gekarteerd op de bodemtypekaart (Figuur 16). Het gaat om type OB voor het grootste deel van het terrein. In het uiterste oosten van het terrein is er een bodem gekarteerd van het type Lcp(c).

- **OB:** soms wordt het bodemprofiel door het ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd (kunstmatige gronden). De bodems in de bebouwde zone (OB) zijn daar een voorbeeld van.
- **Lcp(c):** een matig droge zandleembodem zonder profiel. De bouwvoor (Ap) van deze matig droge colluviale zandleemgronden is meestal (donker) grijsbruin en ongeveer 20-30 cm dik. Hieronder komt een zwak humeuze overgangshorizont voor van sterk wisselende dikte die veelal houtskool en baksteenrestjes bevat. In veel gevallen komt een bedolven textuur B voor. In andere gevallen rust het colluvium op een Tertiair substraat. Bij het complex zijn gronden zonder profielontwikkeling geassocieerd met profielen met een verbrokkelde textuur B-horizont of een andere profielontwikkeling. De gleyverschijnselen beginnen op 80-120 cm diepte. De waterhuishouding is gekenmerkt door een te natte bodem in de winter, maar valt gunstig uit in de zomer.

Figuur 16. Werkputten weergegeven op de bodemtypekaart (www.geopunt.be).

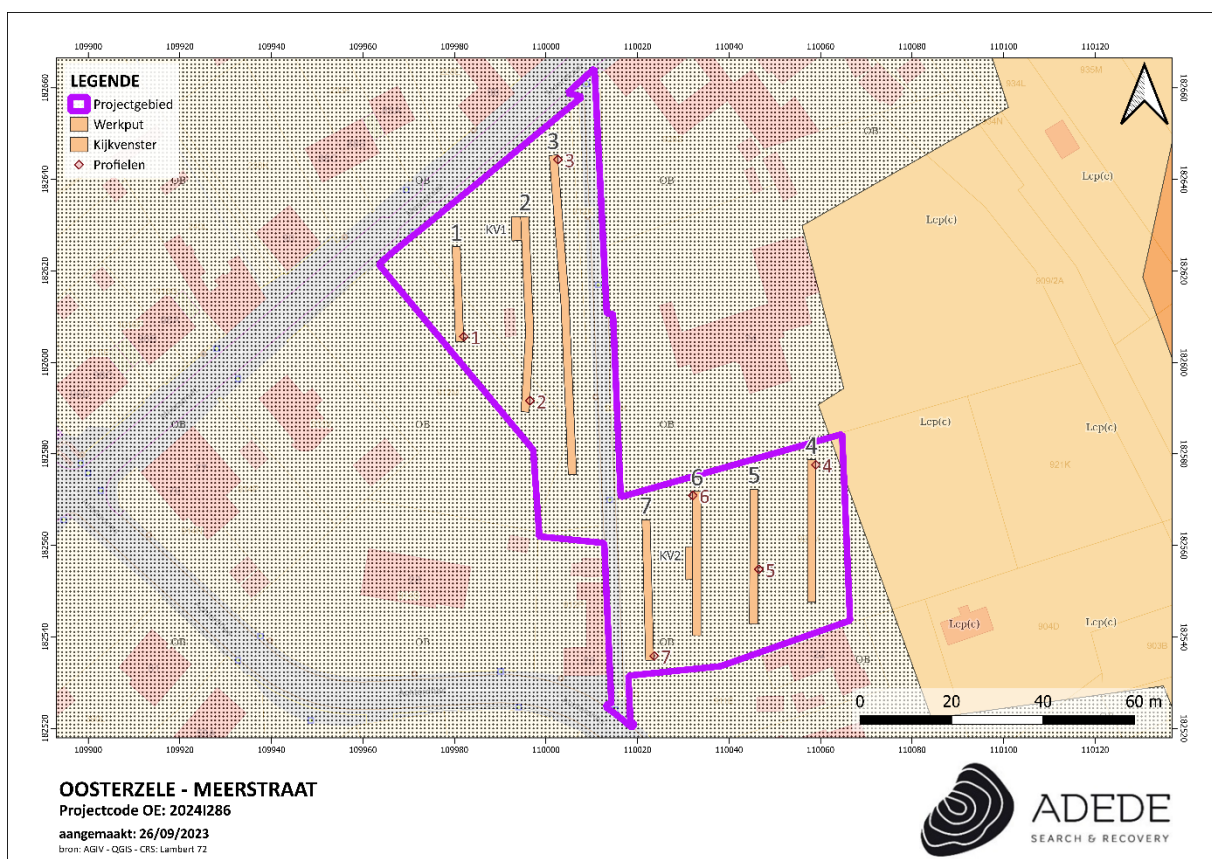
⁵ Van Ranst, Sys 2000.

Bodemopbouw

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden zeven bodemprofielen aangelegd (Figuur 17). Uit ervaring blijkt dat de bodemtypekaart overeenkomt met wat op het terrein werd herkend: een verstoorde bodemopbouw. In de meeste profielen werd een Ap-V-C-bodemopbouw geregistreerd. In één geval (PR1) waren er meerdere ploeglagen bovenop elkaar aanwezig. Hierbij lag een ploeglaag (Ap) bovenop een verstoorde ploeglaag (Ap_{xx}).

Bij profielen 2 en 6 kan tussen de ploeglaag (Ap) en de moederbodem (C-horizont) een dik, grijs en geel gevlekt verstoringspakket (V-horizont) van ca. 60 cm en met inclusies van baksteenbrokken worden waargenomen.

Bij profielen PR3, PR4, PR5 en PR7 kon een duidelijke inversie van de bodem worden herkend: de bodemopbouw bestond hier uit een ploeglaag met daaronder een verstoorde moederbodem die gescheiden werd van de oorspronkelijke moederbodem door een begraven ploeglaag (Apb-horizont) of een verstoringslaag (V-horizont).

Figuur 17. Bodemprofielen, weergegeven op de bodemtypekaart (www.geopunt.be).

Aangezien er geen boringen werden uitgevoerd, kan er geen vergelijking worden gemaakt tussen de resultaten van het landschappelijke bodemonderzoek en de bodemprofielen uit het proefsleuvenonderzoek. De bovenste Ap-horizont is tussen de 60 en 100 cm diep, met een uitschieter

van slechts 20 cm in profiel PR4. De C-horizont begint gemiddeld tussen de 160 en 200 cm onder het maaiveld. Hierdoor hebben de verstoorde lagen in de bodem gemiddeld een dikte van 70 tot 140 cm. Alle onverstoorte C-horizonten zijn door vergraving afgetopt en afgevlakt, met profiel PR5 als extreem voorbeeld.

Profiel 1	
	
Horizont	Beschrijving
Ap	Bruine zandige leem
Apxx	Lichtbruine zandige leem met bruingele vlekken en inclusies van baksteen
V	Donkerbruine zandige leem met inclusies van baksteen en natuursteen
C	Donkerbruine tot plaatselijk gereduceerde blauwgrijze zandige leem met lichte gley

Profiel 3

Horizont	Beschrijving
Apxx	Bruine zandige leem
Cxx	Lichtbruine zandige leem
V	Donkerbruine verstoringslaag met inclusies van baksteen
Cg	Lichtbruine tot geelbruine zandige leem met gley

Profiel 4

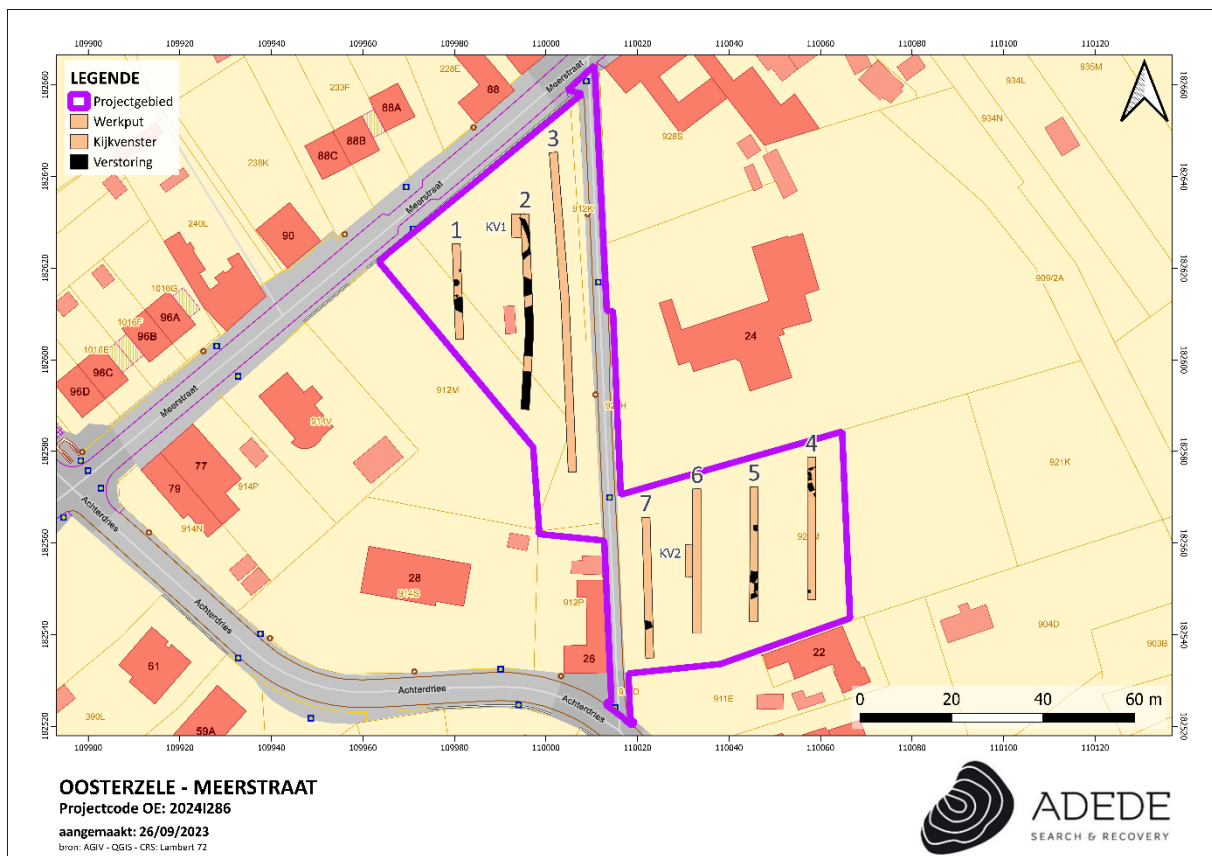
Horizont	Beschrijving
Ap	Bruine zandige leem
Cxx	Geelbruine zandige leem
v	Donkerbruine verstoringslaag met inclusies van baksteen
c	Geelbruine tot bruine zandige leem

Profiel 5

Horizont	Beschrijving
Ap	Bruine zandige leem
Cxx	Lichtbruine zandige leem
Apb	Donkerbruine tot roodbruine zandige leem
C	Gele zandige leem, afgetopte moederbodem

4.2.5.3 Sporenbestand

Tijdens het onderzoek werden geen verkleuringen aangeduid als sporen. De 20 verkleuringen die wel werden onderscheiden, zijn geïnterpreteerd als verstoringen en als zodanig geregistreerd. De verstoringen bevinden zich zowel in het westelijke als in het oostelijke deel van het projectgebied. In het westelijke deel zijn de verstoringen minder talrijk in aantal, maar wel groter dan in het oostelijke deel. De grotere verstoringen in het westelijke deel, in WP2, werden initieel op het veld mogelijk gelinkt aan de vijver die zichtbaar is op de Ferrariskaart binnen het projectgebied. Na verder onderzoek tijdens het veldwerk werd op basis van de inclusies echter vastgesteld dat het om recentere verstoringen ging, die niet afkomstig waren van de vijver.

Figuur 18. Overzichtkaart van de verstoringen, geprojecteerd op het GRB (www.geopunt.be).

4.2.6 Datering en interpretatie

De bodemopbouw binnen het onderzoeksgebied stemt overeen met de bodemtypekaart. Er werd een kunstmatige bodem verwacht én aangetroffen: in alle bodemprofielen werd immers een verstoring van het natuurlijke bodemarchief vastgesteld, waarbij vaak een volledige verstoringslaag aanwezig is. In enkele profielen kon bovendien door een inversie van de bodemopbouw worden aangetoond dat het terrein recent vergraven is. Zo werd de oorspronkelijke moederbodem afgegraven, mogelijk in het kader van nivelleringswerken, waarna de afgegraven moederbodem bedolven werd met een puinig verstoringspakket om vervolgens het uitgegraven deel van de moederbodem hier terug op te dumpen. Dit betekent dat in het recente verleden de moederbodem grootschalig werd afgegraven en het archeologisch niveau volledig verstoord is, waarbij eventueel aanwezig archeologisch erfgoed niet bewaard is gebleven.

Er werden tijdens het proefsleuvenonderzoek dan ook geen sporen en enkel diepgaandere verstoringen van de moederbodem aangetroffen.

4.2.6.1 Beantwoorden onderzoeksvragen

- ***Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving en duiding? Komt dit overeen met de vaststellingen uit het landschappelijk bodemonderzoek?***

De bevindingen uit het veldwerk tonen aan dat de waargenomen bodemopbouw overeenkomt met wat lokaal werd herkend, namelijk een verstoorde bodemstructuur. In de meeste profielen werd een Ap-V-C-bodemopbouw geregistreerd. Eenmaal (PR1) waren er meerdere ploeglagen bovenop elkaar aanwezig: hierbij lag een ploeglaag (Ap) bovenop een verstoorde ploeglaag (Ap_{xx}). Bij profielen PR3, PR4, PR5 en PR7 kon een inversie van de bodem worden herkend: de bodemopbouw bestond hier uit een verstoorde moederbodem die gescheiden werd van de oorspronkelijke moederbodem door een Ap_b- of een V-horizont.

Aangezien er geen boringen werden uitgevoerd, kan er geen vergelijking worden gemaakt tussen de resultaten van het landschappelijke bodemonderzoek en de bodemprofielen uit het proefsleuvenonderzoek. De bovenste Ap-horizont is tussen de 60 en 100 cm diep, met een uitschieter van slechts 20 cm in profiel PR4. De C-horizont begint gemiddeld tussen de 160 en 200 cm onder het maaiveld. Hierdoor hebben de verstoorde lagen in de bodem gemiddeld een dikte van 70 tot 140 cm. Alle C-horizonten zijn door vergraving afgetopt en afgevlakt, met profiel PR5 als extreem voorbeeld.

- ***Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?***

Het ontbreken van bepaalde bodemhorizonten in het onderzoeksgebied kan worden verklaard door verstoringen. In de profielen werden meerdere verstoringsslagen aangetroffen, zoals begraven ploeglagen, geïnverteerde bodems en verstoorte moederbodems, die erop wijzen dat de natuurlijke bodemopbouw is aangetast of verstoord.

- ***Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.***

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn er geen waardevolle archeologische sporen aangetroffen. Er werden wel 20 verkleuringen waargenomen, verspreid over zowel het oostelijke als westelijke deel van het projectgebied. Deze verkleuringen werden echter geïnterpreteerd als verstoringen en niet als archeologische sporen

- ***Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?***

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn er geen archeologische sporen aangetroffen.

- ***Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?***

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn er geen archeologische sporen aangetroffen.

- ***Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?***

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn er geen archeologische sporen aangetroffen.

- ***Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?***

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn er geen archeologische sporen aangetroffen.

- ***Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van occupatie?***

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn er geen archeologische sporen aangetroffen.

- ***Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?***

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn er geen archeologische sporen aangetroffen.

- ***Zijn er indicaties die inzicht kunnen bieden in het gebruik als Dries?***

Nee, er zijn geen indicaties gevonden die specifiek inzicht bieden in het gebruik van het terrein als Dries. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen sporen aangetroffen die wijzen op een historische inrichting of gebruik als Dries. De verkleuringen die werden waargenomen, werden geïnterpreteerd als verstoringen door recentere activiteiten en zijn niet gerelateerd aan de Dries.

- ***Indien ja, kunnen deze afgebakend worden in tijd en ruimte?***

Niet van toepassing.

- ***Behoorde de vijver tot deze Dries?***

Nee, er zijn geen aanwijzingen gevonden dat de vijver die zichtbaar is op de Ferrariskaart onderdeel was van een Dries. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden enkele grotere verstoringen in het westelijke deel van het projectgebied aanvankelijk mogelijk gelinkt aan de historische vijver, maar verder onderzoek wees uit dat deze verstoringen van recentere oorsprong waren en niet gerelateerd zijn aan de vijver of het gebruik van de locatie als Dries.

- ***Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten?***

Nee, er zijn geen indicaties gevonden voor de aanwezigheid van funeraire contexten in het onderzoeksgebied.

- ***Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?***

De waargenomen bodemprofielen tonen een sterk verstoorde bodemopbouw, zoals ook vermeld op de bodemtypekaart. Deze verstoringen hebben bijgedragen aan het ontbreken van archeologische sporen.

- ***Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie...)?***

Het onderzoeksgebied ligt in de bebouwde kern van Oosterzele, met een historische dorpsstructuur gevormd rond de Dries. Uit verschillende historische kaarten blijkt ook dat zich binnen het projectgebied mogelijk gebouwen hebben bevonden, maar hiermee konden geen sporen duidelijk in verband worden gebracht. Ook van de historische vijver werden geen restanten aangetroffen.

- ***Is er een bodemkundige verklaring voor de gedeeltelijke afwezigheid van archeologische sporen?***

De verklaring voor de afwezigheid van archeologische sporen ligt in de sterke verstoring en de afgetopte en zelfs afgegraven moederbodem.

- ***Kunnen er archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?***

Nee, er konden geen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte of functie worden afgebakend tijdens het onderzoek. Er zijn geen relevante archeologische sporen gevonden en de verstoringen in de bodem, veroorzaakt door recente menselijke activiteiten, maken het moeilijk om eventuele oudere structuren of lagen te identificeren

- ***Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?***

Er zijn geen archeologische vindplaatsen vastgesteld tijdens het onderzoek. De verwachte bewaringstoestand van eventuele vondsten zou slecht en uit context zijn vanwege de sterke verstoring van de bodem.

- ***Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?***

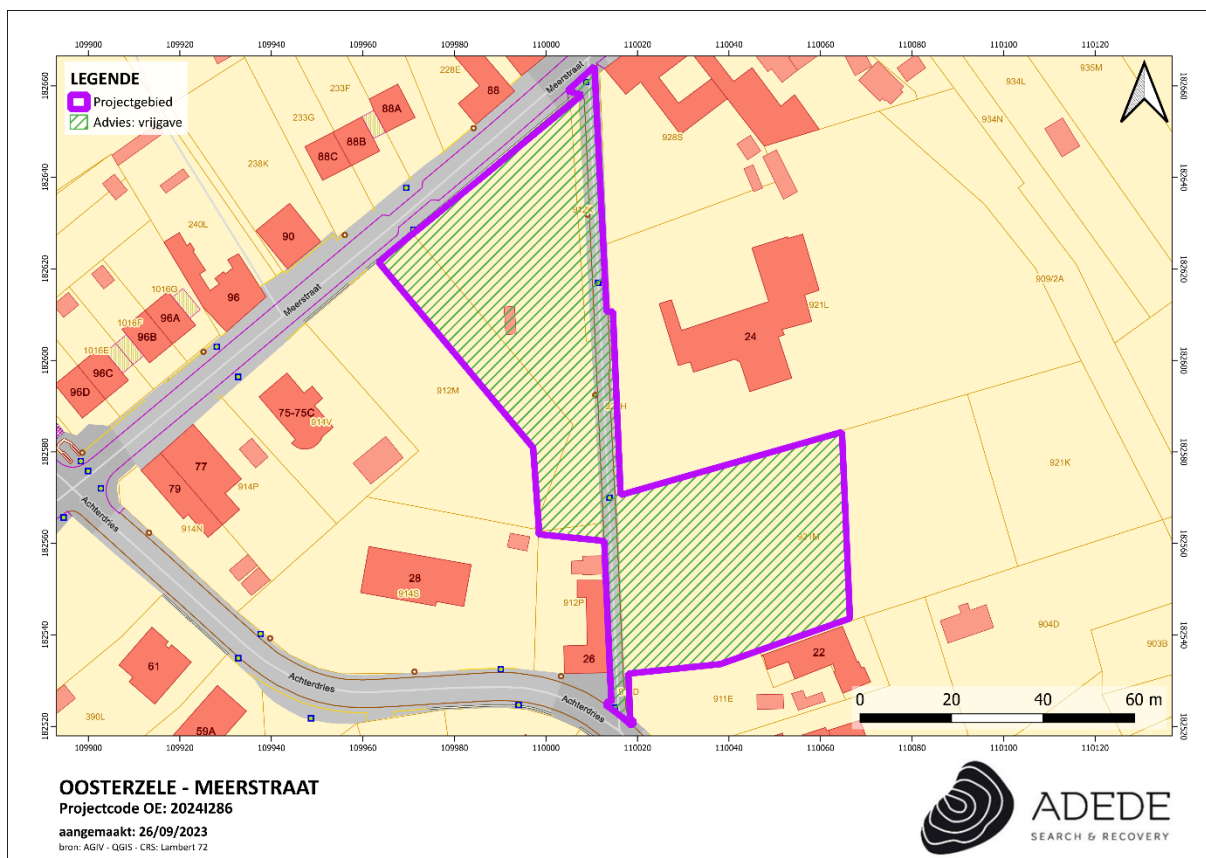
Er is geen sprake van een waardevolle archeologische vindplaats. Verder archeologisch onderzoek houdt geen kennispotentieel in, waardoor dit niet nuttig en dus niet nodig wordt geacht.

- ***Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?***

Er zijn geen zones die als waardevolle archeologische vindplaats in aanmerking komen.

- ***Welke vraagstellingen zijn er voor vervolgonderzoek relevant?***

Niet van toepassing, want ADEDE acht vervolgonderzoek niet nodig. Het volledige projectgebied kan bijgevolg worden vrijgegeven (Figuur 19).

Figuur 19. Advies voor het projectgebied: vrijgave van het gehele terrein, weergegeven op het GRB (www.geopunt.be).

5 Besluit

Naar aanleiding van een geplande verkaveling werd een archeologisch vooronderzoek geadviseerd en uitgevoerd. Tijdens het proefsleuvenonderzoek in de Meerstraat te Oosterzele werd een sterk verstoorde bodemopbouw waargenomen. Uit de bodemprofielen blijkt dat het terrein werd afgegraven tot in de moederbodem, mogelijk in het kader van nivelleringswerken, waarna de afgegraven moederbodem bedolven werd met een puinig verstoringspakket om vervolgens het uitgegraven deel van de moederbodem hier terug op te dumpen.

Verstoringsen werden in zowel het oostelijke als het westelijke deel van het projectgebied geregistreerd. De 20 waargenomen verkleuringen zijn als verstoringen geïnterpreteerd en niet als archeologische sporen.

Er werden geen archeologische vondsten of sporen gedocumenteerd tijdens het onderzoek. Het archeologisch niveau bleek ook dusdanig verstoord en zelfs afgegraven te zijn, waardoor geacht wordt dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed niet meer bewaard is. Hierdoor is er geen sprake van waardevolle archeologische vindplaatsen binnen het projectgebied. Er werden geen verdere indicaties gevonden voor een eventuele historische inrichting of gebruik van het terrein, zoals een Dries of een vijver.

Gezien geen relevante archeologische sporen aanwezig zijn, kan gesteld worden dat de maximale kenniswinst van het onderzoeksgebied reeds bereikt is. Bijgevolg zou verder onderzoek van het terrein weinig tot geen kenniswinst opleveren en wordt dit niet als nuttig beschouwd. Verder onderzoek zou zodus weinig archeologische meerwaarde kennen en ook vanuit kostenbatenperspectief niet te verantwoorden zijn. Bijgevolg acht ADEDE bv voor dit onderzoeksgebied verder archeologisch onderzoek niet noodzakelijk en wordt het terrein vrijgegeven.

6 Bibliografie

6.1 Archeologienota's

Van Lancker Stijn, 202, *Archeologienota Meerstraat te Oosterzele (Oost-Vlaanderen)*, ADEDE Archeologisch Rapport 1011, Gent.

<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/22208>.

6.2 Websites

- www.geopunt.be
- www.geoportaal.be
- www.dov.vlaanderen.be

6.3 Literatuur

- Van Ranst E. en Sys C., 2000, Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000), Laboratorium voor Bodemkunde, Gent.

7 Fotolijst

Proefsleuvenonderzoek: projectcode 2024I286

N°	Spoor/sporen	WP	Vlak	Wind- richting	Aard		Omschrijving/extra info	Datum
					Vlak aard	Profiel aard		
0001	PR1	1	1	W		X		23/09/2024
0002	OV1	1	1	Z	X			23/09/2025
0003	S1	1	1	Z	X		VERSTORING IPV SPOOR	23/09/2026
0004	PR2	2	1	O		X		23/09/2027
0005	OV2	2	1	Z	X			23/09/2028
0006	KV1 OV3	2	1	ZW	X			23/09/2029
0007	PR3	3	1	O		X		23/09/2030
0008	OV4	3	1	N	X			23/09/2031
0009	PR4	4	1	W		X		23/09/2032
0010	OV5	4	1	N		X		23/09/2033
0011	OV6	5	1	Z	X			23/09/2034
0012	PR5	5	1	O		X		23/09/2035
0013	OV7	5	1	Z	X			23/09/2036
0014	PR6	6	1	W		X		23/09/2037
0015	KV2 OV	6	1	N	X			23/09/2038
0016	OV8	6	1	N	X			23/09/2039

8 Sporenlijst

Proefsleuvenonderzoek: projectcode 2024I286

Er werden geen sporen aangetroffen.

9 Vondstenlijst

Proefsleuvenonderzoek: projectcode 2024I286

Er werden geen vondsten aangetroffen.

10 Lijst van figuren

Figuur 1. Projectgebied, weergegeven op het GRB (www.geopunt.be).	- 6 -
Figuur 2. Onderzoeksgebied, weergegeven op een topografische kaart (www.geopunt.be).	- 7 -
Figuur 3. Onderzoeksgebied, weergegeven op een recente kleurenorthofoto (www.geopunt.be). ..	- 8 -
Figuur 4. De geplande werken langs de weg doorheen het projectgebied.	- 11 -
Figuur 5. Verkaveling van de percelen in het projectgebied.	- 12 -
Figuur 6. Voorgesteld proefsleuvenplan met in het rood aanduiding van de verwachte locatie van de historische vijver, weergegeven op het GRB (www.geopunt.be).	- 16 -
Figuur 7. Uitgevoerde sleuvenplan binnen het projectgebied, weergegeven op het GRB (www.geopunt.be).	- 17 -
Figuur 8. Zicht op de kijkvensters voor het hele onderzoeksgebied.	- 19 -
Figuur 9. Overzicht van werkputten 1 t.e.m. 3 (van links naar rechts).	- 19 -
Figuur 10. Overzicht van werkputten 4 en 5 (van links naar rechts).	- 20 -
Figuur 11. Foto's van de werkputten 6 en 7 (van links naar rechts).	- 20 -
Figuur 12. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m.	- 23 -
Figuur 13. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m (detail).	- 23 -
Figuur 14. TAW-metingen maaiveld, geprojecteerd op het GRB (www.geopunt.be).	- 24 -
Figuur 15. TAW-metingen vlak, geprojecteerd op het GRB (www.geopunt.be).	- 24 -
Figuur 16. Werkputten weergegeven op de bodemtypekaart (www.geopunt.be).	- 25 -
Figuur 17. Bodemprofielen, weergegeven op de bodemtypekaart (www.geopunt.be).	- 26 -
Figuur 18. Ovezichtkaart van de verstoringen, geprojecteerd op het GRB (www.geopunt.be).	- 31 -
Figuur 19. Advies voor het projectgebied: vrijgave van het gehele terrein, weergegeven op het GRB (www.geopunt.be).	- 36 -